

CAPUT XXXIII.

Permixtum de deiectione Sennacherib loquitur, & Iudæorum liberatione, ac divina potentia exaltatione: invehitur contra hypocritas: & quales esse debeant qui cum Domino habitaturi sunt in excelsis: Ierusalem verò habitatio erit opulenta, in qua magnificabitur Dominus, rex & legislator noster.

De Sennacherib id intelligitur.
Hieron.

1. **V**Æ qui prædaris, nonne & ipse prædaberis? & qui spernis, nonne & ipse spernèris? cum consummaveris deprædationem, deprædaberis: cum fatigatus deseris contemnere, contemnèris.

2. Domine miserere nostri: te enim expectavimus: esto brachium nostrum in manè, & salus nostra in tempore tribulationis.

3. A voce angeli fugerunt populi, & ab exaltatione tua dispersæ sunt gentes.

4. Et congregabuntur spolia vestra sicut colligitur bruchus, velut cum fossæ plenæ fuerint de eo.

5. Magnificatus est Dominus, quoniam habitavit in excelsis: implevit Sion iudicio & iustitiâ.

6. Et erit fides in temporibus tuis: divitiæ salutis sapientia & scientia: timor Domini ipse est thesaurus eius.

7. Ecce videntes clamabunt foris, angeli pacis amarè flebunt.

8. Dispersæ sunt viæ, cessavit transiens per semitam, irritum factum est pactum, proiecit civitates, non reputavit homines.

9. Luxit, & elanguit terra: confusus est Libanus, & obfoduit, & factus est Saron sicut desertum: & concussa est Basan, & Carmelus.

10. Nunc consurgam, dicit Dominus: nunc exaltabor, nunc sublevabor.

11. Concipietis ardorem, parietis stipulam: spiritus vester ut ignis vorabit vos.

12. Et erunt populi quasi de incendio cinis, spinæ congregatæ igni comburentur.

13. Audite qui longè estis, quæ fecerim, & cognoscite vicini fortitudinem meam.

14. Conterriti sunt in Sion peccatores, possedit tremor hypocritas, quis poterit habitare de vobis cum igne devorante? quis habitabit ex vobis cum ardoribus sempiternis?

15. * Qui ambulat in iustitiis, & loquitur veritatem, qui projicit avaritiam ex calumnia, & excutit manus suas ab omni munere, qui obturat aures suas ne audiat sanguinem, & claudit oculos suos ne videat malum.

16. Iste in excelsis habitabit, munita saxorum sublimitas eius: panis ei datus est, aquæ eius fideles sunt.

17. Regem in decore suo videbunt oculi eius, cernent terram de longè.

18. Cor tuum meditabitur timorem: * ubi est litteratus? ubi legis verba ponderans? ubi doctor parvulorum?

19. Populum impudentem non videbis, populum alti sermonis: ita ut non possis intelligere difertitudinem linguæ eius, in quo nulla est sapientia.

20. Respice Sion civitatem solemnitatis nostræ: oculi tui videbunt Ierusalem, habitationem opulentam, tabernaculum, quod nequaquam transferri poterit: nec auferentur clavi eius in sempiternum, & omnes funiculi eius non rumpentur.

21. quia solummodo ibi magnificus est Dominus noster: locus fluviorum rivi latissimi & patentes: non transibit per eum navis remigum, neque trieris magna transgredietur eum.

22. Dominus enim iudex noster, Dominus legifer noster, Dominus rex noster: ipse salvabit nos.

23. Laxati sunt funiculi tui, & non prævalebunt: sic erit malus tuus ut dilatare signum non queas. Tunc dividetur spolia prædarum multarum: claudi diripient rapinam.

24. Nec dicet vicinus: Elanguit: populus qui habitat in ea, auferetur ab eo iniquitas.

CAPUT XXXIV.

Acerba Dei ultio super omnes gentes: Idumæa quoque contritio & perpetua vastitas predicatur.

1. **A**ccedite Gentes, & audite, & populi attendite: audiat terra, & plenitudo eius, orbis, & omne germen eius.

2. Quia indignatio Domini super omnes Gentes, & furor super universam militiam eorum: interfecit eos, & dedit eos in occisionem.

3. Interfecti eorum projicientur, & de cadaveribus eorum ascendet fetor: tabescent montes à sanguine eorum.

4. Et

CAPUT XXXV.

De futura consolatione, lætitia, securitate, & felicitate perpetua eorum, qui in Christum sunt credituri.

1. **L**ætabitur deserta & invia, & exultabit solitudo, & florebit quasi lilium.

2. Germinans germinabit, & exultabit lætabunda & laudans: gloria Libani data est ei: decor Carmeli, & Saron, ipsi videbunt gloriam Domini, & decorem Dei nostri.

3. Confortate manus dissolutas, & genua debilia roborate.

4. Dicite pusillanimis: Confortamini, & nolite timere: ecce Deus vester ultionem adducet retributionis: Deus ipse veniet, & salvabit vos.

5. Tunc aperientur oculi cæcorum, & aures surdorum patebunt.

6. Tunc saliet sicut cervus claudus, & aperta erit lingua mutorum: quia scissæ sunt in deserto aquæ, & torrentes in solitudine.

7. Et quæ erat arida, erit in stagnum, & fitiens in fontes aquarum. In cubilibus, in quibus prius dracones habitabant, orientur viror calami & iunci.

8. Et erit ibi semita & via, & via sancta vocabitur: non transibit per eam pollutus, & hæc erit vobis directa via, ita ut stulti non errent per eam.

9. Non erit ibi leo, & mala bestia non ascendet per eam, nec invenietur ibi: & ambulabunt qui liberati fuerint.

10. Et redempti à Domino convertentur, & venient in Sion cum laude: & lætitia sempiterna super caput eorum: gaudium & lætitiâ obtinebunt, & fugiet dolor & gemitus.

CAPUT XXXVI.

Sennacherib captis civitatibus Iudæa munitis, mittit Rabfacem ad capiendam Ierusalem, qui variis in Ezechiam iactatis convitiis & blasphemis in Deum, Ierosolymitas ad deditionem exhortatur.

1. **E**T factum est in quartodecimo anno regis Ezechie * , ascendit Sennacherib rex Assyriorum super omnes civitates Iudæa munitas, & cepit eas.

2. Et *Ethiopico coniunctum, toto triennio gestum esse, ex eiusdem Prophetæ cap. 20. colligimus.*

17. Apoc. 6.
12. & seq.
& Ezech.
32. 7.

4. * Et tabescet omnis militia calorum, & complicabuntur sicut liber cæli: & omnis militia eorum defluet sicut defluit folium de vinea & de ficu.

5. Quoniam inebriatus est in celo gladius meus: ecce super Idumæam descendet, & super populum interfectionis meæ ad iudicium.

6. Gladius Domini repletus est sanguine, incrassatus est adipe, de sanguine agnorum, & hircorum, de sanguine medullatorum arietum: victima enim Domini in Bosra, & interfectio magna in Terra Edom.

7. Et descendent unicornes cum eis, & tauri cum potentibus: inebriabitur terra eorum sanguine, & humus eorum adipe pinguium.

8. quia dies ultionis Domini, annus retributionum iudicij Sion.

9. Et convertentur torrentes eius in picem, & humus eius in sulphur: & erit terra eius in picem ardentem.

10. Nocte & die non extinguetur, in sempiternum ascendet fumus eius: à generatione in generationem desolabitur, in sæcula sæculorum non erit transiens per eam.

11. Et possidebunt illam onocrotalus, & ericius: ibis, & corvus habitabunt in ea: & extendetur super eam mensura, ut redigatur ad nihilum, & perpendicularium in desolationem.

12. Nobiles eius non erunt ibi: regem potius invocabunt, & omnes principes eius erunt in nihilum.

13. Et orientur in domibus eius spinæ, & urticæ, & paliurus in munitionibus eius: & erit cubile draconum, & pascua struthionum.

14. Et occurrent dæmonia onocrotauris, & pilosus clamabit alter ad alterum: ibi cubavit lamia, & invenit sibi requiem.

15. Ibi habuit foveam ericius, & enutrivit catulos, & circumfodit, & fovit in umbra eius: illuc congregati sunt milvi, alter ad alterum.

16. Requirit diligenter in libro Domini, & legite: unum ex eis non defuit, alter alterum non quæsit: quia quod ex ore meo procedit, ille mandavit, & spiritus eius ipse congregavit ea.

17. Et ipse misit eis sortem, & manus eius divisit eam illis in mensuram: usque in æternum possidebunt eam, in generationem & generationem habitabunt in ea.

SABB.
QUART.
TEM P.
ADVENT.
EPIST. 2.

* Ann. M.
3291.
Ant. Chr.
713.
Hoc bellum cum

* Anno M.
3294.
Ant. Chr.
710.
Vide 4.
Reg. 18.
13.
2. Par. 32.
1.

2. Et misit * rex Assyriorum Rabfacem de Lachis in Ierusalem, ad regem Ezechiam in manu gravi, & stetit in aqueductu piscinæ superioris in via Agri fullonis.

3. Et egressus est ad eum Eliacim filius Helciæ, qui erat super domum, & Sobna scriba, & Ioahæ filius Afaph à commentariis.

4. Et dixit ad eos Rabfaces: Dicite Ezechia: Hæc dicit rex magnus, rex Assyriorum: Quæ est ista fiducia, quæ confidis?

5. aut quo consilio vel fortitudine rebellare disponis? super quem habes fiduciam, quia recessisti à me?

6. Ecce confidis super baculum arundineum contractum istum, super Ægyptum: cui si innixus fuerit homo, intrabit in manum eius, & perforabit eam: sic Pharaon rex Ægypti omnibus, qui confidunt in eo.

7. Quod si responderis mihi: In Domino Deo nostro confidimus: nonne ipse est, cuius abstulit Ezechias excelsa & altaria, & dixit Iudæ & Ierusalem: Coram altari isto adorabitis?

8. Et nunc trade te domino meo regi Assyriorum, & dabo tibi duo millia equorum, nec poteris ex te præbere ascensores eorum.

9. Et quomodo sustinebis faciem iudicis unius loci ex servis domini mei minoribus? Quod si confidis in Ægypto, in quadrigis, & in equitibus:

10. & nunc numquid sine Domino ascendi ad terram istam ut disperderem eam? Dominus dixit ad me: Ascende super terram istam, & disperse eam.

11. Et dixit Eliacim, & Sobna, & Ioahæ ad Rabfacem: Loquere ad servos tuos Syriam linguâ: intelligimus enim: ne loquaris ad nos Iudaicè in auribus populi, qui est super murum.

12. Et dixit ad eos Rabfaces: Numquid ad dominum tuum & ad te misit me dominus meus, ut loquerer omnia verba ista; & non potius ad viros, qui sedent in muro, ut comedant stercora sua, & bibant urinam pedum suorum vobiscum?

13. Et stetit Rabfaces, & clamavit voce magna Iudaicè, & dixit: Audite verba regis magni, regis Assyriorum.

14. Hæc dicit rex: Non seducat vos Ezechias, quia non poterit eruere vos.

15. Et non vobis tribuat fiduciam Ezechias super Domino, dicens: Eruens liberabit nos Dominus, non dabitur civitas

ista in manu regis Assyriorum.

16. Nolite audire Ezechiam: hæc enim dicit rex Assyriorum: Facite mecum benedictionem, & egredimini ad me, & comedite unumquisque vineam suam, & unumquisque ficum suam: & bibite unumquisque aquam cisternæ suæ,

17. donec veniam, & tollam vos ad terram, quæ est ut terra vestra, terram frumenti & vini, terram panum & vinearum.

18. Nec conturbet vos Ezechias, dicens: Dominus liberabit nos. Numquid liberaverunt dii gentium unumquisque terram suam de manu regis Assyriorum?

19. Ubi est deus Emath, & Arphad? ubi est deus Sepharvaim? numquid liberaverunt Samariam de manu mea *?

20. Quis est ex omnibus diis terrarum istarum, qui eruerit terram suam de manu mea, ut eruat Dominus Ierusalem de manu mea?

21. † Et siluerunt, & non responderunt ei verbum. Mandaverat enim rex, dicens: Ne respondeatis ei.

22. Et ingressus est Eliacim filius Helciæ, qui erat super domum, & Sobna scriba, & Ioahæ filius Afaph à commentariis ad Ezechiam scissis vestibus, & nunciaverunt ei verba Rabfacis.

las terras cum singulis diis hic componi & ex cap. hos eosdem populos à Sennacheribo recens tantum devictos.
† 4. Reg. 18. 36.

CAPUT XXXVII.

Consternatus Ezechias propter blasphemiam Rabfacis, cum Sennacherib, mittit ad Isaiam ut Dominum deprecetur; qui ipsum confortans divinum promittit auxilium: & caso per Angelum exercitu Sennacherib, etiam ipse à filiis suis interimitur.

1. **E**T factum est, cum audisset rex Ezechias, scidit vestimenta sua, & obvolutus est sacco, & intravit in domum Domini.

2. Et misit Eliacim *, qui erat super domum, & Sobnam scribam, & seniores de sacerdotibus opertos fassis ad Isaiam filium Amos prophetam,

3. & dixerunt ad eum: Hæc dicit Ezechias: Dies tribulationis, & correptionis, & blasphemie dies hæc: quia venerunt filii usque ad partum, & virtus non est pariendi.

4. Si quo modo audiat Dominus Deus tuus

* Sup. dii eius: non verò dii aliorum populorum istorum. Nam illi demum Samariam misit ab Assaradone Sennacherib filio. (Ezdr. 4. 3.) Et alioqui patet ex seq. singularis terras cum singulis diis hic componi & ex cap. hos eosdem populos à Sennacheribo recens tantum devictos.
† 4. Reg. 18. 36.

4. Reg. 19. 1.
Anno M. 3294.
Ant. Chr. 710.
* Pontificem.
Hieron.

tuus verba Rabfacis; quem misit rex Assyriorum dominus suis ad blasphemandum Deum viventem, & exprobrandum sermonibus, quos audivit Dominus Deus tuus: leva ergo orationem pro reliquiis, quæ repertæ sunt.

5. Et venerunt servi regis Ezechia ad Isaiam.

6. & dixit ad eos Isaias: Hæc dicetis domino vestro: Hæc dicit Dominus: Ne timeas à facie verborum, quæ audisti, quibus blasphemaverunt pueri regis Assyriorum me.

7. Ecce ego dabo ei spiritum, & audiet nuncium, & revertetur ad terram suam, & corruiere eum faciam gladio in terra sua.

8. Reversus est autem Rabfaces, & invenit regem Assyriorum præstantem adversus Lobnam. * Audierat enim quia profectus esset de Lachis,

* 4. Reg. 19. 8.

9. & audivit de Tharaca rege Æthiopiæ, dicentes: Egressus est ut pugnet contra te. Quod cum audisset, misit nuncios ad Ezechiam, dicens:

10. Hæc dicetis Ezechia regi Iudæ, loquentes: Non te decipiat Deus tuus, in quo tu confidis, dicens: Non dabitur Ierusalem in manu regis Assyriorum.

11. Ecce tu audisti omnia, quæ fecerunt reges Assyriorum omnibus terris, quas subverterunt, & tu poteris liberari?

12. Numquid eruerunt patres mei Gozam, & Haram, & Reseph, & filios Eden, qui erant in Thalassar?

13. Ubi est rex Emath, & rex Arphad, & rex urbis Sepharvaim, Ana, & Ava *?

* 4. Reg. 18. 34. & 19. 13.

14. Et tulit Ezechias libros de manu nunciorum, & legit eos, & ascendit in domum Domini, & expandit eos Ezechias coram Domino.

15. Et oravit Ezechias ad Dominum, dicens:

16. Domine exercituum Deus Israël, qui sedes super cherubim: tu es Deus solus omnium regnorum terræ, tu fecisti caelum & terram.

17. Inclina Domine aurem tuam, & audi: aperi Domine oculos tuos, & vide, & audi omnia verba Sennacherib, quæ misit ad blasphemandum Deum viventem.

18. Verè enim Domine desertas fecerunt reges Assyriorum terras, & regiones earum.

19. Et dederunt deos earum igni: non enim erant dii, sed opera manuum homi-

num, lignum & lapis: & comminuerunt eos.

20. Et nunc Domine Deus noster salva nos de manu eius: & cognoscant omnia regna terræ, quia tu es Dominus solus.

21. Et misit Isaias filius Amos ad Ezechiam, dicens: Hæc dicit Dominus Deus Israël: Pro quibus rogasti me de Sennacherib rege Assyriorum:

22. hoc est verbum, quod locutus est Dominus super eum: Despexit te, & subsannavit te virgo filia Sion: post te caput movit filia Ierusalem.

23. Cui exprobrasti, & quem blasphemasti, & super quem exaltasti vocem, & levasti altitudinem oculorum tuorum? Ad sanctum Israël.

24. In manu servorum tuorum exprobrasti Domino, & dixisti: In multitudine quadrigarum mearum ego ascendi altitudinem montium, iuga Libani: & succidam excelsa cedrorum eius, & electas abietes illius, & introibo altitudinem summitatis eius, saltum Carmeli eius.

25. Ego fodi, & bibi aquam, & exsiccavi vestigio pedis mei omnes rivos aggerum.

26. Numquid non audisti, quæ olim fecerim ei? ex diebus antiquis ego plasmavi illud: & nunc adduxi: & factum est in eradicationem collium compugnantium, & civitatum munitarum.

27. Habitatores earum breviate manu contremuerunt, & confusi sunt: facti sunt sicut scenum agri, & gramen pascuæ, & herba tectorum, quæ exaruit antequam maturefceret.

28. Habitationem tuam, & egressum tuum, & introitum tuum cognovi, & infaniam tuam contra me.

29. Cum fureres adversum me, superbia tua ascendit in aures meas: ponam ergo circulum in naribus tuis, & frenum in labiis tuis, & reducam te in viam, per quam venisti.

30. Tibi autem * hoc erit signum: Comede hoc anno quæ sponte nascuntur, & in anno secundo pomis vescere: in anno autem tertio seminare, & metite, & plantate vineas, & comedite fructum earum.

31. Et mittet id, quod salvatum fuerit de domo Iuda, & quod reliquum est, radicem deorsum, & faciet fructum sursum:

32. quia sponte germinantibus sibi victum comparare necesse fuit: sequenti verò anno (qui fuit Mundi 3295.) impediende Iubilai lege, neque serere neque metere illis permiffum erat. Vide 4. Reg. 19. 20.

* O Ierusalem.
† Nam messe superioris anni ab hostibus & militibus Sennacherib vel occupata, vel conculcata; &

32. quia de Ierusalem exibunt reliquiae, & salvatio de monte Sion: zelus Domini exercituum faciet istud.

33. Propterea hæc dicit Dominus de rege Assyriorum: non intrabit civitatem hanc, & non iaciet ibi sagittam, & non occupabit eam clypeus, & non mittet in circuitu eius aggerem.

34. In via, qua venit, per eam revertetur, & civitatem hanc non ingreditur, dicit Dominus:

35. & protegam civitatem istam, ut salvem eam propter me, & propter David servum meum.

* Sup. 31. 8.
4. Reg. 19. 35.
Tob. 1. 21.
Eccl. 48. 24.
1. Mach. 7. 41.
2. Mach. 8. 19.

36. * Egressus est autem Angelus Domini, & percussit in castris Assyriorum centum octoginta quinque millia. Et furxerant manè, & ecce omnes, cadavera mortuorum.

37. Et egressus est, & abiit, & reversus est Sennacherib rex Assyriorum, & habitavit in Ninive.

38. Et factum est, cum adoraret in templo Nefroch deum suum, Adramelech, & Sarasar filii eius percusserunt eum gladio: fugeruntque in Terram Ararat, & regnavit Afarhaddon filius eius pro eo.

CAPUT XXXVIII.

Ezechias à morte sibi per Isaiam comminatus liberatus, signo in horologio Achaz accepto, & promissa de manu Assyriorum liberatione, additisque ei ad vitam quindecim annis, canticum hoc gratiarum actionis Deo cecinit.

FER. 5. 1. POST
CINER. Anno M. 3291.
Ant. Chr. 713.
4. Reg. 20. 1.
2. Par. 32. 24.

1. IN diebus illis ægrotavit Ezechias usque ad mortem: & introivit ad eum Isaias filius Amos propheta, & dixit ei: Hæc dicit Dominus: Dispone domui tuæ, quia morieris tu, & non vives.

2. Et convertit Ezechias faciem suam ad parietem, & oravit ad Dominum,

3. & dixit: Obsecro Domine, memento quæso quomodo ambulaverim coram te in veritate, & in corde perfecto, & quod bonum est in oculis tuis fecerim. Et flevit Ezechias fletu magno.

4. Et factum est verbum Domini ad Isaiam, dicens:

5. Vade, & dic Ezechia: Hæc dicit Dominus Deus David patris tui: Audivi orationem tuam, & vidi lacrymas tuas: ecce ego adjiciam super dies tuos quindecim annos:

† Ergo hæc historia ante pla-

6. & de manu regis † Assyriorum eruam te, & civitatem istam, & protegam eam.

7. Hoc autem tibi erit signum à Domino, quia faciet Dominus verbum hoc, quod locutus est:

8. * Ecce ego reverti faciam umbram linearum, per quas descenderat in horologio Achaz in sole, retrorsum decem lineis. Et reversus est sol decem lineis per gradus, quos descenderat.

9. Scriptura † Ezechia regis Iuda cum ægrotasset, & convaluisset de infirmitate sua.

10. Ego dixi: In dimidio dierum meorum vadam ad portas inferi.

Quæsi residuum annorum meorum.

11. dixi: Non videbo Dominum Deum in terra viventium.

Non aspiciam hominem ultra, & habitatorem quietis.

12. Generatio mea ablata est; & convoluta est à me, quasi tabernaculum pastorum: Præcisa est velut à textente, vita mea: dum adhuc ordiret, succidit me: de manè usque ad vesperam finis me.

13. Sperabam usque ad manè, quasi leo sic contrivit omnia ossa mea:

De manè usque ad vesperam finis me:

14. sicut pullus hirundinis sic clamabo, meditabor ut columba:

Attenuati sunt oculi mei, suspicientes in excelsum:

Domine vim patior, responde pro me.

15. Quid dicam, aut quid respondebit mihi, cum ipse fecerit?

Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine animæ meæ.

16. Domine si sic vivitur, & in talibus vita spiritus mei, corripies me, & vivificabis me.

17. Ecce in pace amaritudo mea amarissima:

Tu autem eruisti animam meam ut non periret, proiecasti post tergum tuum omnia peccata mea.

18. Quia non infernus confitebitur tibi, neque mors laudabit te: non expectabunt qui descendunt in lacum, veritatem tuam.

19. Vivens vivens ipse confitebitur tibi, sicut & ego hodie: pater filiis notam faciet veritatem tuam.

20. Domine salvum me fac, & psalmos nostros cantabimus cunctis diebus vitæ nostræ in domo Domini.

21. Et iussit Isaias ut tollerent massam de ficis, & cataplasarent super vulnus, & sanaretur.

22. Et dixit Ezechias: Quod erit signum quia ascendam in domum Domini?

gam Sennacherib event, ut hæc verba in diebus illis generalem tantum temporis notationem significant Vide 4. Reg. 20. 6. * Eccl. 48. 26. † Dictata, ei, ut credibile est, ab Isaias.

* Baladan hic videtur esse is qui ab Agathia Belesus, à Nic. Damafc. Nambirus à Ptolem. Nabonassarus est dictus. Vide 4. Reg. 20. 12.

CAPUT XXXIX.

Ezechias cum misisset à rege Babylonis nuntios suos ostendisset thesauros, ab Isaias de futura eorum in Babylonem ablatione præmonetur.

1. IN tempore illo misit Merodach Baladan filius Baladan * rex Babylonis, libros & munera ad Ezechiam: audierat enim quoddam ægrotasset, & convaluisset.

2. Latatus est autem super eis Ezechias, & ostendit eis cellam aromatum, & argenti, & auri, & odoramentorum, & unguenti optimi, & omnes apothecas supellectilis suæ, & universa quæ inventa sunt in thesauris eius. Non fuit verbum, quod non ostenderet eis Ezechias in domo sua, & in omni potestate sua.

3. Introivit autem Isaias propheta ad Ezechiam regem, & dixit ei: Quid dixerunt viri isti, & unde venerunt ad te? Et dixit Ezechias: De terra longinqua venerunt ad me, de Babylone.

4. Et dixit: Quid viderunt in domo tua? Et dixit Ezechias: Omnia, quæ in domo mea sunt, viderunt: non fuit res, quam non ostenderim eis in thesauris meis.

5. Et dixit Isaias ad Ezechiam: Audi verbum Domini exercituum.

6. Ecce dies venient, & auferentur omnia, quæ in domo tua sunt, & quæ thesaurizaverunt patres tui usque ad diem hanc, in Babylonem: non relinquatur quidquam, dicit Dominus.

7. Et de filiis tuis, qui exibunt de te, quos genueris, tollent, & erunt eunuchi in palatio regis Babylonis.

8. Et dixit Ezechias ad Isaiam: Bonum verbum Domini quod locutus es. Et dixit: Fiat tantum pax, & veritas in diebus meis.

CAPUT XL.

Consolatio & salus Ierusalem per Christum futura: Ioannis Baptistæ predicatio: fragilitas hominis, & perpetuitas verbi divini: Christi in carnem adventus, ipsiusque gloria: potestas & retributio palam annuntianda: contra idololatrias Deum scultilibus assimilantes, incomparabilem Dei potentiam ac sapientiam commendat: quodque sperantes in Domino mutant fortitudinem.

1. CONSOLAMINI, consolamini popule meus, dicit Deus vester.

2. Loquimini ad cor Ierusalem, & advocate eam: quoniam completa est malitia

eius, dimissa est iniquitas illius: * suscepit de manu Domini duplicia pro omnibus peccatis suis.

3. * Vox clamantis in deserto: Parate viam Domini, rectas facite in solitudine semitas Dei nostri.

4. Omnis vallis exaltabitur, & omnis mons & collis humiliabitur, & erunt prava in directa, & aspera in vias planas.

5. Et revelabitur gloria Domini, & videbit omnis caro pariter quod os Domini locutum est.

6. Vox dicentis: Clama. Et dixi: Quid clamabo? * Omnis caro scænum, & omnis gloria eius quasi flos agri.

7. Exsiccatum est scænum, & cecidit flos, quia spiritus Domini sufflavit in eo. Verè scænum est populus:

8. exsiccatum est scænum, & cecidit flos: Verbum autem Domini nostri manet in æternum.

9. Super montem excelsum ascende tu, qui evangelizas Sion: exalta in fortitudine vocem tuam, qui evangelizas Ierusalem: exalta, noli timere. Dic civitatibus Iuda: Ecce Deus vester:

10. ecce Dominus Deus in fortitudine veniet, & brachium eius dominabitur: ecce merces eius cum eo, & opus illius coram illo.

11. * Sicut pastor gregem suum pascet: in brachio suo congregabit agnos, & in sinu suo levabit, scætas ipse portabit.

12. Quis mensus est pugillo aquas, & cælos palmo ponderavit? quis appendit tribus digitis molem terræ, & libravit in pondere montes, & colles in statera?

13. * Quis adiuvit spiritum Domini? aut quis consiliarius eius fuit, & ostendit illi?

14. Cum quo iniit consilium, & instruit eum, & docuit eum semitam iustitiæ, & erudit eum scientiam, & viam prudentiæ ostendit illi?

15. Ecce Gentes quasi stilla stulæ, & quasi momentum stateræ reputatæ sunt: ecce insulæ quasi pulvis exiguus.

16. Et Libanus non sufficit ad succendendum, & animalia eius non sufficient ad holocaustum.

17. Omnes gentes quasi non sint, sic sunt coram eo, & quasi nihilum & inane reputatæ sunt ei.

18. * Cui ergo similem fecistis Deum? aut quam imaginem ponetis ei?

19. Numquid sculptile conflavit faber? aut aurifex auro figuravit illud, & laminis argenteis argentarius?

* Apoc. 18. 6.
* Matth. 3. 3.
Marc. 1. 3.
Lucæ 3. 4.
Ioan. 1. 23.
* Eccl. 14. 18.
Iacob. 1. 10.
1. Petr. 1. 24.
SABB. QUAT. TEMP. ADVENT. EPIST. 3.
* Ezech. 34. 23. 37. 24. Ioann. 10. 11.
* Sap. 9. 13.
Rom. 11. 34.
1. Cor. 2. 10. 9. 16.
* Act. 17. 29.
20. For-